1888 incl. er telst vera 380 dagar, og verður þá upphæð sú, er Breiðdalshrepp- 116
ur á að inna af hendi 304 kr., eða auk upphæðar þeirrar, sem þegar er greidd 30. ágúst.
samkvæmt úrskurði yðar, 240 krónur.

Þetta tilkynnist yður hjermeð, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar og ráðstöfunar.

Endurskoðuð reglugjörð fyrir yfirsetukonur. 117

1. grein.

Sjerhver yfirsetukona er skyld að breyta samvizkusamlega eptir fyrirmælum yfirsetukvennalaganna frá 17. desbr. 1875 og þessarar reglugjörðar: svo eru og allar yfirsetukonur að því er snertir skylduverk þeirra, háðar umsjón og nánari fyrirskipunum hlutaðeigandi hjeraðslæknis og landlæknis.

2. grein.

Sjerhverri yfirsetukonu ber ávallt að hegða sjer vel og siðsamlega og vera jafnan til taks, er á þarf að halda; fari hún burt af heimili sínu, skal hún jafnan láta heimilisfólkið vita, hvar hana sje að finna.

3. grein.

Hún á að vera vinaleg og mannúðleg í umgengni við alla, sem leita hennar, hugga þá og hughreysta, ef lítilmótlegir eða huglitlir eru, og eigi láta á sjer finna, þótt eitthvað beri út af, svo að hún hræði eigi þá, sem hennar er vitjað til; hún skal og forðast allt málæði, bæði um ástand konunnar og barnsins, og eigi láta á því bera fyrr en í síðustu lög, ef hún finnur, að barnið er andvana eða vanskapað.

4. grein.

Hún má ekki segja frá neinu, sem henni er sagt í trúnaði, eða hún kemst að vegna stöðu sinnar um veikindi eða líkamslýti konu, eða annað það, er konunni kynni að vera óþægilegt að yrði almenningi kunnugt.

5. grein.

Hún á að láta fúslega í tje aðstoð sína hverjum, sem hennar leita, jafnt fátækum sem ríkum, og engan mannamun gjöra sjer, hvorki af ábatavon nje öðru.

6. grein.

Þegar hún situr yfir, skal hún hafa nákvæmar gætur á öllum ástæðum og atvikum, er að bera, og leita sængurkonunni allrar hægðar eptir fremsta mætti. Beri nokkuð út af, sem hún heldur að hættulegt geti orðið, annaðhvort fyrir konuna eða fóstrið, ber henni að ráðfæra sig við lækni eða aðrar yfirsetukonur, ef þess er kostur; sje það eigi, eða óttist hún, að lífi eða heilsu barnsins eða móðurinnar sje hætta búin í fæðingunni, skal hún láta nánustu viðstadda vandamenn sængurkonunnar vita af því í tíma, og heimta læknis leitað tafarlaust.

7. grein.

Þá er sængurkona lætur vitja læknis til kvenna, skal hún rita í eyðublöð, sem til þess eru prentuð, lýsing á því, hvernig ástatt er.

117

8. grein.

Sje læknishjálp að fá, má hún eigi fást við neinar lækningatilraunir um fram það, sem til er tekið í yfirsetufræðinni.

9. grein.

Eigi má hún yfirgefa neina sængurkonu, meðan nokkur hætta er á ferðum, fyr en hún hefur gjört allt, sem í hennar valdi stendur, til þess að afstýra hættunni.

10. grein.

Allt sem út af ber hjá einhverjum þunguðum kvennmanni eða sængurkonu, er hennar er vitjað til, á hún að rita í minnisbók hjá sjer, til að geta skýrt lækninum frá því, ef þörf gjörist.

11. grein.

Sje tilefni til þess, ber henni að vara þungaðar konur, giptar sem ógiptar, við öllum fóstureyðandi meðölum, og sje eigi látið að orðum hennar í því efni, ber henni að tilkynna það yfirvaldinu.

12. grein.

Yfirsetukona má eigi segja neinum til nokkurra lyfja, sem geta eytt burði eða valdið því, að hann fæðist fyrir tímann; yfirsetukona, sem gefur konum lyf í þeim tilgangi að eyða burði eða valda því, að hann fæðist fyrir tímann, eða á nokkurn hátt tekur þátt í slíkum glæp, skal hegnt samkvæmt hegningarlögunum.

13. grein.

Hafi hún fengið vitneskju um, að nokkur hafi borið út barn eða alið barn í dul, ber henni þegar að skýra hlutaðeigandi lögreglustjóra frá því.

14. grein.

Skýrslu um andvanafædd börn ber henni að gefa samkvæmt eyðublaði því, er henni mun verða sent frá hlutaðeigandi hjeraðslækni.

15. grein.

Þegar ný-fætt barn er mjög veikt, skal hún minna foreldrana á, að láta skýra það sem fyrst.

Verði ekki náð í prest og skorist faðir barnsins eða aðrir ráðsettir dánumenn, er við eru staddir, undan að skíra barnið skemmri skírn, skal hún gjöra það sjálf, og gefa presti skýrslu um það innan 4 daga.

16. grein.

Minnsta þóknun fyrir að sitja yfir konu skal vera 3 kr., auk ókeypis fararbeina. Þurfi yfirsetukona að vera hjá sængurkonu lengur en 1 dag eða sem því svarar, ber henni 1 kr. fyrir hvern dag, sem fram yfir er, auk fæðis. Fyrir að setja stólpípu, taka blóð, o. s. frv., bera henni 25 aurar í hvert skipti. Þiggi sængurkonan af sveit eða sje svo fátæk, að hún geti ekki borgað yfirsetukonunni, er sveitin skyld að greiða henni auk fararbeina 3 kr. þóknun.

17. grein.

Það er skylda yfirsetukvenna að láta hver annari í tje þá liðsemd og

leiðbeiningu, er þær mega við koma, og varast allan ríg eða óvild og allt er slíku má valda. 117

18. grein.

Eigi má yfirsetukona vinna mein vansköpuðum burði, er hún tekur við, hversu fjarri sem er rjettu sköpulagi, heldur skal hún kosta kapps um að halda lífi í slíku afkvæmi, unz til læknis næst. Rita skal hún nákvæma skýrslu um vanskapnaðinn og senda lækni.

19. grein.

Fái yfirsetukona grun um, að barni, sem fæðist andvana eða deyr skömmu eptir fæðinguna, hafi verið fyrirfarið annaðhvort eptir fæðinguna eða með því, að móðirin hefur tekið inn fóstureyðandi meðöl áður en hún ól barnið, ber henni að senda sem fyrst lögreglustjóra skýrslu um það, og skulu þar 1. tilgreind nöfn foreldranna og heimili, 2. skýrt frá, hvernig fæðingunni hafi verið háttað, og 3. hvað muni hafa valdið dauða afkvæmisins, að því er yfirsetukonan kemst næst.

20. grein.

Hverri yfirsetukonu ber, eins og fram er tekið í yfirsetufræðinni, að viðhafa hið mesta hreinlæti, bæði að því, er hana sjálfa snertir og eins áhöld hennar og verkfæri, og sjerstaklega ef barnsfarasótt kemur upp í umdæmi hennar. Þá er slíkt ber að hendi, skal hún tafarlaust gefa lækninum vitneskju um það, og nákvæmlega fylgja þeim ráðstöfunum, sem hann kann að gjöra.

21. grein.

Verði yfirsetukona þess vör, að einhver sjerstök óhollusta eða óþrifnaður, er skaðvænn getur álitizt fyrir líf og heilsu manna, eigi sjer stað í umdæmi hennar, skal hún skyld að skýra hjeraðslækni frá því, og vara fólk við hinum skaðlegu áhrifum, er slíkt getur haft á heilsu þess.

22. grein.

Skipuð yfirsetukona má eigi vera burtu úr umdæmi sínu lengur en einn sólarhring án leyfis hlutaðeigandi hjeraðslæknis.

23. grein.

Brjóti nokkur yfirsetukona gegn þessari reglugjörð, skal hún sæta sektum, nema þyngri hegning liggi við afbroti hennar að lögum. Verði hún sek af nýju og eru miklar sakir til, einkum ef hún optar en einu sinni hefur skorazt undan að vitja sængurkonu tafarlaust og að forfallalausu, skal henni vikið frá sýslun sinni.

Landlæknisembættið, Reykjavík, 15. dag nóvembermán. 1892.

Schierbeck.

* * *

Reglugjörð þessi samþykkist hjer með
Reykjavík 17. nóv. 1892.
Landshöfðinginn yfir Íslandi
Magnús Stephensen.

Hannes Hafstein.